

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP – DE STRUCTUUR
DE NATUUR – DE MENSEN – HET
LEVEN – DE CULTUUR – DE VOLKS-
TAAL – DE GESCHIEDENIS – DE GE-
BRUIKEN – DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

Wrnd. Hfd. Red. J. W. M. Gigengack

NR. 8 AUG. 1963 2^e JRG.

Uit de inhoud

- Nedersaksische taal-
[en letterkunde: pag. 1
Intern. Folkloristisch
[Festival: pag. 1, 3
Kwestie der twee-
[taligheid: pag. 2
Overijssel is maar
[een rare provincie: pag. 7
Oudheidkamer
Vriezenveen: pag. 9
Klootscheeterswedstried: pag. 11
Van «hoes» tot
[«huis» Hengelo (VI): pag. 13

Redaktie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 5¹ Hengelo (O.) Tel. 17987
Bank: De Twentse Bank N.V. Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 3.60 per jaargang
Losse nummers 35 cent per exemplaar
Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

P. Bloembergen, dir. Rijkskweekschool Twente, Hgl.

Voorstander facultatief onder- wijs in Nedersaksische taal- en letterkunde

Een uitgebreider kennis van en het inzicht in de Nedersaksische taal- en letterkunde biedt de onderwijzer een ongezochte gelegenheid, in zijn onderwijs aan te sluiten bij taal en cultuur van het Oostnederlandse kind. Toen ik in 1943 hoofd van de school te

Dongjum (Franeker) was, heb ik het Friese lezen ingevoerd. In Warga (Leeuwarden) heb ik op bescheiden wijze aan vergelijkend taalonderwijs gedaan. Ik besef de betekenis en het belang van het tweetalig onderwijs en ben in principe bereid waar mogelijk mijn medewerking te verlenen om de a.s. onderwijzers van dienst te zijn bij het onderwijs in de Nederlandse taal. ▶

De heer P. Bloembergen is met ingang van 1 september benoemd tot directeur van de rijkskweekschool Twente te Hengelo. Hij werd 48 jaar geleden geboren in een dorpje bij Drachten; (Friesland). In '33 behaalde hij de onderwijzersakte en twee jaar later slaagde hij voor de hoofdakte. Daarna behaalde hij nog de akte m.o. pedagogiek en de lagere akten Fries, Duits, Engels en landbouwkunde.



Enschede 10/11 augustus Volkspark

„Internationaal Folkloristisch Festival”

In de fraaie omgeving van het Volkspark te Enschede is het internationaal folkloristisch festival - een feest van dans, zang, muziek en kleur - volledig tot zijn recht gekomen. Zowel zaterdag 10 als zondag 11 aug. werd een dubbel programma afgewerkt, waaraan folkloristische groepen uit acht landen deelnamen, te weten Zweden, Frankrijk, Ierland, Wales, België, Oostenrijk, Duitsland en Nederland.

De foto hiernaast toont het optreden van de Duitse groep „Finkwarder Speeldeel”, afkomstig van het visserseiland Finkenwerden in de Elbe ten Noorden van Hamburg. (Zie ook pag. 3)



Als het Nedersaksisch kind op school komt blijven de spontane verhaaltjes achterwege

KWESTIE DER TWEETALIGHEID

Twents op kweekschool

Vervolg van voorpagina

Daartoe is het Nedersaksisch - als uiting van de streekeigen kultuur - in het Oosten van het land in hoge mate geschikt, aldus de nieuwe directeur van de rijkskweekschool Twente te Hengelo tegenover de TWENTSE POST. (Reeds sinds 1959 wordt het Nedersaksisch als keuzevak gedoceerd aan de Mgr. Hoogveld Kweekschool te Hengelo; zie onderstaand dagblad-bericht. Red) Naar aanleiding van deze mededeling van de heer P. Bloembergen zal de taalgeleerde dr. H. Entjes te Hengelo nadere contacten leggen waarvan verwacht wordt dat deze ook voor de Rijkskweekschool te Hengelo zullen leiden tot facultatief onderwijs in de Nedersaksische taal- en letterkunde.

Uit de Twentse Courant van 6 apr. '59

Twentse Schrievers- kring vergaderde

De Twentse Schrieverskring, die zaterdagmiddag in Hengelo vergaderde, heeft het bestuur gemachtigd verdere stappen te ondernemen voor de verwezenlijking van een plan tot het geven van lessen in het Nedersaksisch op middelbare scholen. Met de directeur van de r.-k. kweekschool voor onderwijzers in Hengelo is over dit plan gesproken. Van die zijde is de belangstelling groot. De lessen zullen gegeven worden door dr. Arnold Rakers, oud-docent Nederlands aan de universiteit van Münster

De heer Joh. Gigengack lichtte zijn initiatief inzake de lessen voor scholieren toe. Het is de bedoeling, dat aan de Hengelose r.-k. kweekschool in september al begonnen wordt met de derde klas. Er is echter nog overleg met Den Haag nodig, hoewel de wet in dit soort onderwijs voorziet. Dr. Rakers gaf een toelichting op de manier, waarop dit onderwijs de jongelui vertrouwd zou kunnen maken met de hele regionale cultuur.

Het overgrote deel van de plattelandskinderen in ons gewest spreekt buiten school Oostnederlands. Op school worden ze echter gedwongen Algemeen nederlands te spreken. Het gevolg daarvan is, dat er bij deze kinderen een remming ontstaat, omdat ze zich in die „vreemde” taal niet durven en vaak ook niet kunnen uiten. De spontane verhaaltjes die ze anders zo graag vertellen, blijven achterwege. Deze remming blijft de gehele lagere schooltijd bestaan en zelfs op oudere leeftijd durft men maar moeilijk op vergaderingen of bijeenkomsten het woord te voeren.

Tweetaligheid kan rijkdom zijn. Wanneer de onderwijzer deze kinderen in de laagste klassen in hun eigen taal kan benaderen, blijft de kinderlijke spontaniteit bestaan. Het lezen en bespreken van Twentse teksten, waarbij het Twents vergeleken wordt met het Nederlands, zou bovendien het juiste gebruik van het Nederlands dienen en later ook het leren van vreemde talen.

Een onderwijzer, die aldus het Nedersaksische kind wil helpen op zijn eerste schreden naar kennis en ontwikkeling, zal iets meer moeten weten omtrent de historische ontwikkeling van de Nedersaksische streek-talen en zich o.a. het inzicht moeten verwerven, dat Nedersaksische en Nederlands nauwer met elkaar verwant zijn dan b.v. Nedersaksisch en Duits.

Daarom zouden wij het toejuichen, wanneer ook de Rijkskweekschool te Hengelo de gelegenheid biedt tot facultatief onderwijs in de Nedersaksische taal- en letterkunde. Onze regionalisten hebben daarnaast altijd beseft dat hier niet alleen een mogelijkheid ligt, belangstelling en liefde te wekken voor het streekeigene, het Oostnederlandse volksleven, maar tevens de gelegenheid om het Twents een functie te bezorgen binnen het raam van het lagere onderwijs, waardoor de positie van de moderspraak versterkt wordt. Elk succes dat het regionalisme hier weet te boeken, kan de status van onze streektaal alleen maar ten goede komen.

Tweetaligheid in praktijk

In 1956 heeft men in het Friese dorpje Goingarip de tweetaligheid

ingevoerd, in 1957 volgde de openbare lagere school in St. Nicolaasga. Thans zijn er meer dan 70 tweetalige scholen in Friesland. Te St. Nicolaasga wordt de tweetaligheid in praktijk gebracht door in de eerste en tweede klas alles in het Fries te doen. De onderwijzeres legt de sommen uit in het Fries, ze vertelt haar verhaaltjes in het Fries, de kinderen stellen vragen in het Fries en zingen in het Fries. In de taalles wordt het Fries geleerd. In plaats van het aloude „aap - noot - Mies” komen nu woorden als: heit, mem, Af, omke, poes, mus, woorden waarvan de kinderen de betekenis kennen en die hun dus ook iets zeggen.

Op het eind van de tweede klas wordt één uurtje Nederlands in de week ingevoerd. Op die manier went men de leerling vast aan de overgang naar de 3e klas, want dan wordt de voertaal Nederlands en worden dus ook de lessen in het Nederlands gegeven. Men begint er mee in die klas omdat de kinderen dan taalrijp zijn, d.w.z. Nederlands kunnen leren. Op 6-jarige leeftijd zijn ze daarvoor eigenlijk nog te klein. En de praktijk heeft uitgewezen dat de achterstand in kennis van Nederlandse woordjes in de derde of in een gedeelte van de vierde klas weer is ingehaald. In de derde en hogere klassen wordt 1½ uur per week aan het Fries besteed.

Dit heeft dan plaats onder de Nederlandse les en bestaat voor de helft uit lezen en voor de rest uit taal oefening. Het is overduidelijk gebleken dat na het „basis-Fries” in de laagste klassen de resultaten

Kwestie der tweetaligheid

(Vervolg van pag. 2)

in de hogere klassen veel beter zijn. Doordat elke streek het Fries op z'n eigen wijze uitsprekt, zou dat nog bepaalde moeilijkheden met zich mee kunnen brengen. Volgens de ondervindingen op genoemde school valt dat echter mee. Men laat met name in de laagste klassen de kinderen hun eigen taal spreken; in dit geval het Fries van St. Nicolaasga. Immers, wanneer men tijdens een verhaaltje de kinderen zou onderbreken en aanwijzingen zou gaan geven, is het gevaar voor ontstaan van remmingen, waarover we boven spraken, niet denkbeeldig. In de verdere Friese les komt het z.g. standaard-Fries vanzelf aan z'n trekken.

Zover als in Friesland gaan we in Twente (nog) niet. Het onderzoek van 't Nutsseminarie te Amsterdam heeft uitgewezen dat Friese kinderen slecht over $\frac{1}{3}$ deel van de woordenschat van andere Nederlandse kinderen beschikken.

Zou echter een dergelijk onderzoek bij Twentse plattelandskinderen een groot verschil in uitkomst opleveren? We kunnen er niet over oordelen maar durven het voorlopig nog te betwijfelen.

„Twents op de kweekschool . . . om te Giegelgacken.”

(Mevr. Holtrop, Deiden)

Grootste overdekte manege van Nederland in Boekelo

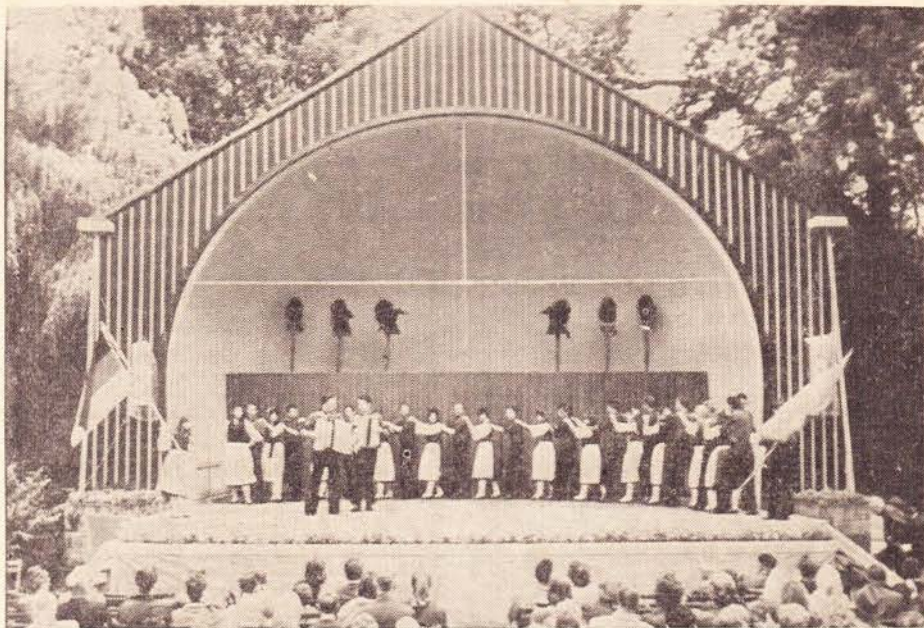
In het hippisch sportcentrum „Teesinkbos” te Boekelo is de grootste overdekte manege (55x25 m.) praktisch gereed. De inwijding zal op 17 okt. plaats vinden met een groots opgezette ruiters-manifestatie.

De ruiters-shows, welke op 17, 18 en 19 oktober worden gehouden, zijn georganiseerd door de L.R. „Lonneker” te Enschede. De bouw van de manege werd geheel bekostigd door particulier initiatief.

Streek-concours hippique Enter

15 juni werd in Enter een groot streek-concours hippique gehouden dat werd uitgeschreven door de landelijke rijvereniging „De Eschruiters”, te Wierden. Meer dan 1600 toeschouwers haalden hun hart op aan dit grote streek-paarden festijn.

Intern. folkloristisch Festival Enschede



Het internationaal folkloristisch festival te Enschede begon zaterdag 10 augustus met een officiële ontvangst op het stadhuis, in de omgeving waarvan werd gedefileerd voor het gemeenbestuur en andere autoriteiten. Daarna bood de optocht van de diverse groepen in de straten van Enschede een fleurig schouwspel. In het geïmproviseerde openluchttheater in het Volkspark werden zowel zaterdag als zondag twee demonstraties gegeven, waarvan vooral de middagvoorstellingen vele belangstellenden trokken.

Een van de charmantste groepen was die uit de Franse provence, waarvan de dames gekleed gingen in fraaie, bestikte zijden japonnen; zie foto onder.

De Nederlandse deelnemers kwamen tussen de internationale groepen uitstekend voor de dag.

De Schaddenrieders brachten hun Twentse dansen in een prachtig tempo. De „Lönneker Boerendaansers” en „De Krekkel” toonden zich eveneens van de goede kant.

Zondagmiddag kwam burgemeester Lambooy uit 's-Hertogenbosch, oud burgemeester van Hengelo en oudvoorzitter van de Landelijke folkloristische federatie, poolshoogte nemen van het gebeuren. Zijn stad heeft nl. de organisatie van het internationaal folkloristisch festival in 1964 op zich genomen.

Foto boven: De dansen van de Duitse groep „Finkwarder Speeldeel”, afkomstig uit de omgeving van Hamburg, waren volks van karakter en toonden veel verwantschap met de hier wel bekende volksdanses. Foto onder: Bijna op beroeps-niveau lagen de dansen van de charmante Franse groep uit de Provence, waarvan de dames gekleed gingen in fraaie, kleurige bestikte zijden japonnen.



Hengelo

Empo-Humber-Vestingrijwielen

Rijwielhandel en Reparatieinrichting

v. Merksteijn

Tuindorpstr. 18-20, HENGELO

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18



**Haarden en
Kachels**

Aanknoet
"OLDENZAALS STRAAT 51"
HENGELO

Gereedschappen, IJzerwaren, Huish. art.

BLOEMENMAGAZIJN

K. Hunia & Zn.

Tuindorpstraat 38 — Brinkstraat 1a

Speciale bakkerij

TH. J. TE KAATH

Heerlijke Koek, Banket en Gebak

- ▲ Krabbenbosplein 12
- ▲ Oude Postweg 8
- ▲ Schumannstr 18

MORSINK
SOLA SPECIAALZAAK

Weemenstraat en Kotmansweg - Hengelo

BOERENLEENBANK

Hengelo (O.)

verzorgt alle bankzaken

Parallelweg L.S. Telefoon 7366



**N.V.
out-
bewerking
ENGELO**

Interieurspecialisten

Chopinstraat 11 — Tel. 3798
Econ. Dir. J. M. Prinsen
Chopinstraat 12 — Tel. 3798

PORTJE

Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)



DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.
Altijd goedkoop

W.W.W.



ZIEKENFONDS- EN NEZIFO-LEDEN
20 proc. korting

Bult's Slagerij

VOOR VLEES
EN VLEESWAREN
WEEMENSTR. 12, TEL. 2752

H. J. Krakers

AANNEMERSBEDRIJF

Tel. Hengelo 2964

Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

de **Bokdams**



VOOR
DANSLES
Drienerstraat 37

N. V. Garage DESTER

Off. Gen. Motors Dealer
Vauxhall Bedford Pontiac
Modern doorsmeerstation
Enschedeesestraat 130-140, Hengelo

Bonneterie

SPECIAAL-
ZAAK:

Blouses - Rokken - Vesten

Molenstr. 5, Tel. 7382, Hengelo

VERSTEEG's veearve

veur hoes en earve

Molenstraat 20

Hengelo (O.) — Tel. 2207

Automobilbedrijf

ERNÉ

FIAT

Delden.str 42
Tel. 2120

vanaf:
f 3799

500

● MEUBELEN

● TAPIJTEN

● BEDDEN

Van Dijk

voor de moderne
woninginrichting!
MARKTSTR. 15



De chocolademelk van de H.C.M.



is pittig - verkwikkend - gezond



MELKINRICHTING

De chocolademelk in de
voordelige litersfles
wordt door de melkman
thuisbezorgd

As 'n stork oop 'n maol wat jongs in de weeg brenk, is dat nen Tukker van danke



Één kind, gen kind
Twee kinder : spölkinder
Dree kinder : völ kinder

Nen Tukker zienen eersten zön wödt de paolboer, hee krig den naam van zien besvaar van vaars kante; is 't eerste kind 'n meaken, dan wördt 't neumd naor de besmoor van moders kante. Afijn, as 't mer nen naam hef!

Veur de jonge moder komp nen drokken tied an. Zee mut zorgen 't kind in dreuge deuke te hopen, oop tied mut ze «'t kind de bös geven» en in slaop wegen. Dat deuden ze tenminste vrogger en dan zung de moder daobie wegeleedjes:

Slaop, kindjen, slaop!
Daor boeten geet 'n schaop,
'n Schaop met witte veutjes,

Dat drinkt de melk zo zeutjes,
Slaop, kindjen, slaop.

As 't kleane nog nich slöp, weegt de moder zeutjes vedan en perbeert 't met 'n ander leedjen!

Slaop, kindjen, slaop!
Dien vaar den hodt de schaop.
Dien moor dee hodt de bonte koo,
Kindjen, doo dien eugkes too.
Slaop, kindjen, slaop!

In de omgeving van 'n Hunnenborg spookt de moders de strabante Hunnenwieve nog duur 'n kop.

Dat wadden kinderroowsters!
Suja, suja, lutke wicht, suja doo de [eugkes dicht.

Hunnenwieve, 'k zal ow slaon
Kom iej an de hei'ja staon.

Zangerig klinkt ook:

Hei'ja, kappei'ja,
Ons kindjen lig in de hei'ja

Harre wiej zon kleane kindjen nich,
Zunge wiej van hei'ja, kappei'ja
[nich.

Kinder wast har an. As ze 't voor gedeeltelik wier oet spi'jt, dat dot um nich: spi'jkinder, di'jkinder; (van di'jen gedijen). Baole is 't kleane zo wied, dat 't in 'n kakstool kan zitten. En as 't kindjen kan staon, komp 't tooverdan an 't gaon. Men mut eer nich aait 'n willen doon: Kinder, dee kuiert van willen, dee kriegt wat vuur de billen. Mer vaar en moor meugt de straf nich aowerdriewen: Houwt gen kleane kinder dood; iej weet nooit, wat er nog oet greuen kan.

ENSCHEDÉ

Overdekte manege van J. Scholten spoedig in gebruik

De nieuwe manege (oppervlakte 45x20 meter) op de ruitershoeve „De Rutbeek” aan de Haaksbergerstraat 1190, zal 7 okt. a.s. officieel in gebruik worden genomen. De manege beschikt over een kleed- en wasgelegenheden alsmede over een kantine van waaruit men achter glas de verrichtingen van de ruiters in de manege kan volgen.

† dr Jan Naarding

ASSEN — Zaterdag 20 juli overleed op 60-jarige leeftijd in het Wilhelminaziekenhuis te Assen dr. Jan Naarding, voorzitter van het Drentse Genootschap (Culturele Raad voor Drenthe) en als wetenschappelijk hoofdamtenaar verbonden aan het Nedersaksisch Instituut van de Rijksuniversiteit te Groningen.

Waarschijnlijk zal dr. H. Entjes uit Hengelo de opengevallen plaats in Groningen bezetten.

Geen subsidie path. anat. onderzoek

Zwolle - Gedeputeerde Staten stellen voor afwijzend te beschikken op een verzoek van de Stichting ter behartiging van het pathologisch - anatomisch onderzoek in Twente en de Gelderse Achterhoek tot een bijdrage van f 1000,- in het zuiver wetenschappelijk onderzoek. Ged Staten stellen zich op het standpunt, dat dit geen provinciale aangelegenheid is.

hengelo

**Nen hengel koop iej
biej Joop Grutterink
in Hengel.** Boornsestraat 12
Kuijdraad: 16209

Ruischer en Hartgers
Veur elektrische apparaten
Radio en Televisie
Drienerstraat 4 · Tel. 14878 · Hengel

GAZELLE, het beste fietsenmerk:
ogenlik, tredt nich zwaor en sterk!
A. H. Wevers voorheen:
Coopmans
Boekeloseweg 86 — Kuijdraad: 13617

 **Automobiel-
bedrijf**
J. WARMINK
Hengelo Ov.

**Ziet onze nieuwste
Austin-modellen**

HOLLANDIA ondergoed
kösens, sökken, tricötages
H. J. BENNINK

Manufacturenhandel Industriestraat 88

GAAS- EN HEKWERKEN
Harmonica-gaas, alle maatwijdten en
draaddikten, Gedrukt geweven gaas,
Golfgaas, Betonvoeten, Afrast.-palen:
— **FA. A. E. RUEPERT** —
Willemstraat 72-78 - Tel. 12537 - Hengelo

**Voor het inrichten
van Uw woning:**

Woninginrichting **Frans Tanke**
Weemenstraat 61, - Tel. 12862, - Hengelo (O.)
Ziet onze overzichtelijke etalages en toonkamers

Timmerfabriek
Hannink

Hengelo (O.) — Tel. 13701

Levering van:
kozijnen, ramen, deuren, trappen
enz. voor utiliteits- en woningbouw

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266
voor: **Lichtdrukken, Foto-
copieën, bestekken.**

Biej **Bookhaandel
Broekhuis**

hebt ze „MANS KAPBAARG”
van G. B. VLOEDBELD
‘t Beste humoristische boek in ‘t Twents!

Oggericht 1845 Oggericht 1845

Fa. H. van Wezel
Expeditie- en Transport-
bedrijf

HENGELO (O.)

„Wiej veurt van allens”
Tel. 13650 Tel. 13650

Meubelen — Tapijten
Gordijnen — Bedden

Morsinkhof

ENSCHDESESTR. 16

 **Jenneboer**
Weemenstraat 10 en 12a, HENGELO
Sportieve Blouses, Vesten,
Rokken, Japonnen, Deux Pieces

BEHANG EN VERF
Fa. Wed. J. Walhof
Beekstr. 29 Hengelo

R. Geerdes
GOUDSMID
Industriestr. 191 - Tel. 16737 - Hengelo
Gero-artikelen, Goud, Zilver,
Uurwerken en Keltum-Pleet.

Een vakkundig adres voor
— Haarden en Kachels —
H. TER BRAAK
Bornsestraat 24 Tel. 16137

‘t Is ne oetgemaakte zaak:
„Wa’j ook koopt, ‘t is aaltied raak
a’j bij Elbert kieken gaot!”
Da’s méer weerd as nen goeien raad
G. Elbert & Zn.
Rijwielen — Motoren — Bromfietsen
WAARBEKENWEG 54 — HENGELO (O.)

**Schoenen en
Reparaties**

Sjoerd v. d. Laan
MARKTSTRAAT 19

TOT KIJK IN DE

Bar „Twenty Seven” 27

VOOR GEZELLIGHEID EN SFEER

Burgemeester Jansenplein 27 Telefoon (05400) 1 23 18 Hengelo (O.)

Een grote keuze **SCHILDERIJEN**
ETSEN
REPRODUCTIES

kunsthandel Prins

Marktstraat 21 - Tel. 14256 - Hengelo — Wij verzorgen al Uw inlijstwerk

OMEGA

KWEKKEBOOM JUWELIERS
ENSCHDEDE
HENGELO

„Overijssel is maar een rare provincie“

Maar ze is toch gestart met een centrale bestuurschool

In het kleine en kale onderwijzerskamertje van de Rohofschool aan de Wierdensestraat in Almelo, lacht burgemeester J. H. Riemersma van Havelte ons voldaan toe, wanneer hij zegt: „We zijn al heel blij, dat we hier in Almelo direct lokaliteiten hebben gevonden om les te geven. Nu kunnen we dan eindelijk starten op de wijze zoals we dat zo graag wilden.“

Juristen—alleen zijn niet meer voldoende

„We“, dat zijn de gemeentebesturen van Overijssel die besloten de handen ineen te slaan voor wat genoemd wordt de „Bestuurschool Overijssel“, een instituut dat gemeentelijke ambtenaren opleidt voor het diploma „Gemeente-administratie I“. Voorheen was deze opleiding gegeven in avondcursussen in vijf verschillende Overijsselse plaatsen. „Veel te veel verspreid“, zegt burgemeester Riemersma, die door de Overijsselse gemeenten benoemd is tot directeur van deze school. „Het ging wel, maar we konden niet verder komen dan precies tot aan de eisen voor dat diploma. En tegenwoordig wordt van de ambtenaren meer gevergd. Vroeger benoemen de gemeenten vrijwel uitsluitend juristen in de top-functies. Een meesters-titel deed het. Maar nu heeft men ook graag mensen met sociale en economische opleidingen, zodat we bijvoorbeeld steeds meer burgemeesters zien met „drs“ voor hun naam. Wat voor „de top“ geldt, is eveneens het geval aan de basis. Op deze school geven we daarom naast staats-, gemeente-, administratief- en burgerlijk recht ook een flink inzicht in economische vraagstukken, waarbij de stof vooral sociaal gericht wordt, ik zou 't eigenlijk liever willen noemen: inzicht in de maatschappij-verhoudingen.“ Daardoor krijgen de jonge ambtenaren een completere vorming, meer afgestemd op de behoeften die de praktijk ons duidelijk heeft gemaakt.“

Buiten, op de speelplaats van de school, staan de „leerlingen“ in groepjes te praten en een sigaret te roken. De rust wordt geaccentueerd door een enkele „stoere“ pijp-roker. Als de heer Riemersma even naar buiten gaat om de 37 dames en heren — er zijn enkele ambtenaressen onder — voor de volgende les uit te nodigen, gaat dat alles in de grootste rust die men zich denken kan. Een heel verschil met de levendigheid, het gekriool van nog maar enkele maanden geleden, toen enkele klassen van de Sint Wilibrorduschool van de wijk de Kerkelanden in de Rohofschool waren ondergebracht.

„Ja, het is vandaag de eerste dag, verontschuldigt de heer Riemersma zich, ik moet nog wel even toezien dat alles regelmatig verloopt. Even indraaien, dan gaat het straks allemaal vanzelf. Voorlopig geven we anderhalve dag les. Maandags de hele dag en ook nog op vrijdagmiddag. Alleen de eerstejaars van de cursus, de tweede en derde jaars worden nog door avondcursussen afgewerkt.“

Doen alle Overijsselse gemeenten nu mee? vragen we.

„Vrijwel alle, zegt Havelte's burgemeester. Er zijn nog een paar kleinere die nog geen beslissing genomen hebben. Van die gemeenten blijken er in Overijssels noordwest-hoek een paar te zijn die er niet veel voor voelen, omdat Almelo voor hen zo'n eind weg ligt. Ik kan me dat voorstellen, maar zij zullen op den duur hun jonge ambtenaren toch ook dezelfde kansen moeten geven. We hebben nu zelfs een paar leerlingen helemaal uit Emmeloord; die maken eventjes een lange reis!“

En na een adempauze: „Overijssel is eigenlijk een vreemde provincie. De drie stukken Twente, Salland en „de Kop“ hebben weinig gemeenschappelijks en liggen bovendien ver van elkaar. Alleen het provinciaal bestuur bindt hen eigenlijk. Toch ligt Almelo wel prachtig centraal, heel geschikt voor dergelijke instituten die voor de gehele provincie bestemd zijn.“

Diezelfde gebroken situatie heeft Gelderland ook, heel iets anders dan de drie noordelijke provincies, die een prettige eenheid

vormen, zodat een Drent bijvoorbeeld zich ook werkelijk „Drent“ kan voelen....“

Er ontploft zich even een gesprek over dit onderwerp, dat interessant genoeg zou zijn om weer te geven, maar nu gaat het over de school, herinneren we ons beide tegelijk met een snelle blik naar elkaar.

Leidt u nu alleen op voor „G.A. 1“, vragen we daarom, of zijn er ook plannen om G.A. 2 en de Financien er bij te nemen?

„Dat zou wel prettig zijn, maar voorlopig hebben we de handen vol aan dit eerste diploma. Wanneer volgend jaar ook het tweede en daarna nog het derde jaar ondergebracht moeten worden, geeft dat al een hele zorg. Over verdere uitbreiding denken we de eerste jaren nog maar niet. Buiten deze school volgen trouwens ook veel ambtenaren een schriftelijke opleiding. Die gaan gewoon door.“

„Andere provincies zijn allemaal nog niet zo ver dat zij een „school“ voor deze opleiding hebben, vertelt de heer Riemersma tenslotte. In Friesland was men er het eerst bij, daar draait ze al een paar jaren. Twee weken geleden is men in Drente er mee begonnen, precies op dezelfde wijze als hier en Gelderland is bezig met de voorbereidingen.“

(G. VLOEDBELD)

Raad Zwolle tegen vestiging bestuurschool Almelo

Zwolle is meer aangewezen plaats

Na een langdurige discussie van de Zwolse raad op 12 aug. j.l. is Zwolle onder protest deelnemer geworden aan de gemeenschappelijke regeling Bestuurschool Overijssel. Het bestuur van de afdeling Overijssel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft namelijk Almelo als vestigingsplaats voor de school gekozen, nadat een studiec commissie adviseerde te kiezen tussen Zwolle, Deventer en Almelo. Het bestuur motiveerde haar plaatskeuze (Almelo) niet, hetgeen de verontwaardiging van de Zwolse raad deed oplaaien. De raad besloot wel mee te doen, maar onder protest tegen de plaatskeuze.

Op geen enkele wijze is aangegeven waarom Almelo de juiste plaats van vestiging zou zijn. De Zwolse raad betwijfelde of er juist gekozen is.

In de eerste plaats is Zwolle bestuurscentrum en hoort een bestuurschool daar dus thuis, zo bracht men naar voren. Bovendien bestaat er kans dat Gelderland zijn bestuurschool in Arnhem en Drente in Assen vestigt. Ook dan is Zwolle meer de aangewezen plaats dan Almelo.

Het raadslid Van Wegen zei hierover „De T.H. kwam in Twente, omdat daar de industrie gevestigd is. Daarom moet nu de bestuurschool in het bestuurscentrum Zwolle komen. Of komt de school nu in Almelo omdat de voorzitter van het bestuur der vereniging toevallig burgemeester van Almelo is?“ zo stelde de heer Van Wegen.

Het college van B en W drong er op aan dat de school een dépendance in Zwolle zou krijgen.

oldenzaal



**de zaak met meer
dan 50 toonkamers**

Accuraat relecturingbedrijf

tricoloreren · drymasteren · verven

Ootm.str. 47-49 Tel 2091

Foto's könt nich kieken
(Mer oonze foto's mö'j bekieken)
fotohandel

't Kiekeske

Meubelen
Tapijten
Bedden
Lineoleum
Celovynyl-
[tegels]



Voor
een deskundig uitgewerkte
C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zn
Boterstraat 15 Tel. 2077
OLDENZAAL

„Doe 't zelf"
met onze Gereedschappen
en U bent veel voordeliger uit!
fa. Groensmit
de grootste sortering, de laagste prijzen
Boterstr. 1, Tel 2484, Oldenzaal

ERRES PHILIPS
TELEVISIE
Ben Lansink
Deurningerstr. 6 Tel. 2981



OLDENZAAL

BLOEIENDE INDUSTRIESTAD,
heerlijk gelegen aan de voet van de
Tankenberg. Omgeving rijk aan natuur-
schoon.

- * ST. PLECHELMUS-BASILIEK, bijna duizend
jaar oude Oudheidkamer.
- * Karakteristiek stadscentrum. Volop gelegen-
heid voor sportbeoefening.
- * Overdekte bad- en zweminrichting.
- * PRIMA HOTELS en PENSIONS

GESCHENKBON



G. Morselt fl.

Zoveel schitterende geschenken...
En evenzoveel verschillende smaken.
Geef een geschenkbond.

Blij met een geschenkbond

G. Morselt

Stalen ramen van

OTTENHOF

bint óf !!!

op den Koem 33

Ollenzel

Hoveling

v/h Oosterholt-Wiegerink

FORT-SCHOENEN: nog altijd de beste
kinder-jongensschoenen met 1/2 jaar garantie.

HEINKEL

SPARTA



ANTOON HUTTEN

veur nij spul en reparasie

DENEKAMPERSTR. 71 TEL. 2863

PUCH BERINI ZUNDAPP

DIVERSE PLAATSEN

- Denekamp -

om zijn natuurschoon, zijn beziens-
waardigheden, waaronder een natuur-
historisch museum, en zijn goede hotel-
accomodatie, zeer bekend als

VACANTIEOORD

biedt tevens gunstige gelegenheid voor
INDUSTRIEVESTIGING

Voordelig terrein, ruime arbeidsmarkt, bevolking
volkomen industrie-mind. Inl. bij het Gem.huis.

Heel Twenteland koopt bij:

De Kleine van Dijk
Meubelen Karpetten Vitrage
Drienerstraat 12, Tel. 13837

Autospuitinrichting BEVELSBORG

Ingericht met moderne AUTOSPUIT, en
MOFFELCABINE

BINNENHAVEN 68 TEL. 14432

KEUKEN-INRICHTINGEN



Voor iedere platte-
grond wordt de
juiste keuken ont-
worpen. Ook voor
U willen wij gaarne
een ontwerp maken
en voor een goede
uitvoering zorgen.

ALG. HOUTBEWERKINGS INDUSTRIE
Binnenhaven 136 — Tel. 7259

H. Haarhuis

Radio - Televisie
Ootmarsum

FA. H. KAMP & Zn., Boekelo
Gewapend beton, huis- en gier-
kelders, betonnen kippenhokken
loodsen, schuren.

Losplaats 9, Tel. 250

oostvogel

sinds
1795

ENSCHEDÉ
Haversstraat 1

Onweer

As rommlend mangs den donder
 [kraakt,
 Den löchen slingerslangers maakt,
 Den storm de zwaore beume schudt
 En 't is, of allens bugen mut
 Of bassen vuur zien wild geweld
 En gölt al bolderend aower 't veld,
 Dan grip den angst 'n menske an,
 Den keunsten wödt er stille van.
 Mer den geveul hef vuur natuur
 Veult ook ontzag in zuk een uur
 En zöt en heurt-hoo wild 't ook geet,
 Toch aower 't heufd 't mooie neet.
 Nee, tegenaower donderkrach
 Besteet gen mood, gen dörf, gen
 [mach!
 Mer as 't gevaor van 't onneweer
 Vuurbi'j is, is ook 'n angst neet meer
 En dankbaar komp met bli'j ontzag
 Wat zik doekt har wier vuur 'n dag
 't Is of now allens ni'j wier is,
 Wat stoffig' dompig was, is fris.
 Aomhalen dooj wal ees zoo vri'j
 En heel de Schepping is wier bli'j.

Berghege.

*
 **

Nieuwe uitgave:

„DE VOGELS IN TWENTE”

In de serie „Twente - Natuurhistorisch”, waarvan reeds drie uitgaven zijn verschenen: 1) „Landschap, geologie en vroegste geschiedenis van Twente”; 2) „De bodem en de bossen van Twente” en 3) „Heiden, vennen, en vennen van Twente”, verschijnt binnenkort een boekje over „De vogels in Twente”. De uitgave wordt verzorgd door de Kon. Ned. Natuurhistorische vereniging.

Roop in 'n gezelschap nooit: „Ik ezel!”
 De leu können 't oet beleefdheid wal
 ees nich tegensprekken.

Met mennige vrouw hef de man
 allenig 'n good oetkommen, asse 'n
 good inkommen hef.

Dokters wödt allenig mer zeek um
 de leu 'n good vuurbeeld te gewen.

Oudheidkamer Vriezenveen

Kroningsbeker van Czaar Nicolaas II



Na de Rusluie-reünie van vorig jaar kreeg de Vriezenveense oudheidkamer zeer veel voorwerpen uit de tijd van de Vriezenveense handelsbetrekkingen met het czaristische Rusland, maar de aanwinsten welke dezer dagen in haar bezit kwamen mogen toch wel uziek worden genoemd. Eén der voorwerpen was niet minder dan een kroningsbeker van de laatste czaar van Rusland n.l. Nicolaas II, die op 18 mei 1896 te Moskou werd gekroond. De kroningsbeker was destijds in handen gekomen van de Vriezenveense koopman Herman Harmsen, lid van de bekende firma Harmsen & Co uit de Gostin ny Dvor te Sint Petersburg. Zijn dochter mevr. C. E. Gerretson-Harmsen (weduwe van Prof. Gerretson) heeft de beker nu gevuld met zeer oude Russische muntstukken afgestaan voor de Russische afdeling van de oudheidkamer. Het is een prachtig voorwerp met gouden randen. Aan de ene kant staan de initialen van de Russische czaar vermeld en aan de achterzijde komt de Russische tweehoofdige adelaar voor. Onder de munten bevinden

zich vele primitieve geldstukken uit de tijd van czaar Peter de Grote en enkele zeldzame kroningsmunten uit de vorige eeuw. De collectie munten is aangevuld door Prof. Dr. J. ten Cate uit Amsterdam, wiens vader een belangrijke tabaks- en sigarenzaak had aan de Newski Prospekt te Sint Petersburg. Onder deze collectie bevinden zich muntstukken uit de 18e eeuw en dragen de initialen I.R. (Imperatrice Elisabeth).

BIJ DE FOTO: De conservator van de Vriezenveense oudheidkamer toont de kroningsbeker hier voor één van de Russische vitrines, met aanwinsten van de laatste tijd.

Bouw nieuwe provinciehuis (kosten f 24 miljoen) gaat door

Provinciale Staten van Overijssel namen 3 juli een dure beslissing: zij zetten zonder hoofdelijke stemming, maar wel na een urenlang debat, het sein op veilig voor de bouw van het nieuwe provinciehuis, dat met inrichting mee zeker f 24 miljoen zal gaan kosten.

Diverse plaatsen

J. A. Lesscher & Zn.SAASVELD - TELEFOON 238
Smederij en Reparatieinrichting - ExpeditieHandel in landbouwwerktuigen, melk-
machines, tractoren, bromfietsen enz.

COÖP. ZUIVELFABRIEK

**De Eendracht
ROSSUM**

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

Waarom ze bij

«De Eendracht»

IN TUBBIGE

de botter, kaas, pap en yoghurt haalt?
Omdat de produkten van
De Eendracht goed bevaalt

Coöp. Aan- en Verkoopvereniging

Deurningen

Tel. 05402-201

Veevoeder, Meststoffen
Brandstoffen, Zaalgoed
Pootgoed, Div. artikelen

Alle veevoerders onder CLO-contrôle

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG

Haaksbergen

C.L.O.-mengvoerders

Ruwvoerders

Brandstoffen

BOERENLEENBANK

AlbergenDe SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bankBookweite is 'n lekker en ge-
zond etten, as pannekooke
of nijmoods as vlokken. Nemet
mel of Billy Quick bookweiten-
vlokken van de Grutter oet
Boorn**Erven ten Cate**

BORNE

**Kopen bij de Spar
Is sparen bij de koop**DENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEEMENRUIMTEVERWARMING
OOK AAN AARDGAS**Gem. Energiebedr. Rijssen**Wee rekken kan geet naor
zölfbediening
PARAATGlanerbrug: bie TET-bushalte
In 'n lunchroom kôj lekker etten en dreenken**stalen anti-sliptraptreden, trappen en bordessen**

- * Uitglijden bij olie, vet, ijs of sneeuw niet meer mogelijk
- * Zeer lichte en goedkope constructie
- * Prima referenties van grootindustrie en architecten

DIJKHOF - HENGELO**FABRIEK VOOR METAALBEWERKING**Opgericht 1921
Beukweg 4

Tel. 3480/3581

enschede

Fijnhout- en Triplexhandel

Fa. W. LANGE

Spelbergsweg 87, Tel. 4538

levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.**Voor betere schoenen Rommelaar**


VAN LOENSHOF 31

VEILIG en COMFORTABEL

TOURINGCARBEDRIJF

M. ZINGER

Emmastraat 91 Enschede Tel. 4827

GlobeFOTO-FILMBEDRIJF Van Loenshof 10
Tel. 5271Filiaal: Ollomolen-
singel 37
Tel. 6118

JULO Motor defect?
naar **JULO**
direct !!!
Pyrmentstraat 15-19
ENSCHDE
**Voor herenkleding
het beste bij Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

de „Twentse Post”staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de kultuur in deze streken**en „CO-OP OOST”**staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de consument. Ook voor Uw belangen en
die van Uw gezin**„Co-op Oost”** met vestigingen in geheel Twente
en in de Gelderse Achterhoek.

Kruidenierswaren - vlees - breed - banket - textiel - schoenen - kleding - brandstoffen - hulsh.art. enz

KLOOTSCHHEETERSWEDSTRIED

De Bekzied tegen de Haarzied (1923)

4) (Vervolg)

De boer kik nich oop. Knoop vuur knoop vingert e zien vessien lös en leg 't oop 't buis. Dan zint de klomp an buurt. Hee zet de hak van 'n rechter klomp vuur 'n snoeten van 'n linker en langzaam komp nen onabel van nen voet met ne peerske zök vuur 'n draod. Antlesten isse veerig um te scheeten. 't Har wisse tien minuten doerd!

Dan kikke um zik hen. „Woe steet 't?” wille vraogen, mer hee zeg 't nich.

„Twintig tred achter!”

An 't gezichte van Bennaats köj zeen, datte denkt: „Woer kan dat?” Mer hee sprek nich.

Non begint de wegwiezers van de Bekzied te ramenten. „Schreeuw oop, jongs, Bennaats kan 't wa hebben” zeg 't oole Tuuten-eumken, dat bi'j 't klootscheeten aait oop nen hoogen pol göng staon, um alns better te kunnen zeen, want 't eumken was klèèn van stuk. In ziene jonge jaoren kon 't onwies scheeten en 't was nog glad gek van 'n kloot.

„Too mer, jongs, maakt um mer metwillig, dan kent e zien eegen krach nich!”

't Harste van almaol schreeuwen de Vleerboer. Hee zag ziene vief gulden à vleegen!

Mer Bennaats metwillig maken, dat was eer zeg, as daon.

De boer lop ees 'n maal vuur 'n stok, offe 'n kluutjen achter de pielennen wil smieten. Dan tred e bedaard wier terug oet. „Verduld, zoo wödt 't nog 'n hêëmänken! Daor mut andere pöt bi'j 't veur kommen”, zeg 't eumken, stapt van zienen heedpol of en lop oop Bennaats oop an. „Alloo, dow dreumerd, hoolt dat gesanter 'n maal oop?” rop nen Haarkeerl in dee bedrieven.

Bennaats lop nog 'n maal vuur 'n stok met nen landmettrestred.

„Pas oop, Stillen Bennaats, doot henig an, anders smiet i'j ow 'n aarm nog oet 't lid!” De Haarleu lacht achter oet 'n hals.

Bennaats blif effen staon. Wilt ze

um vaaks verlakschouwen? Ziene oogebössels trekt te hoope.

„Hee hef ter eenen hen waterdösken” rop nen Haarkeerl en wier geet 't lachen an.

Non loopt Bennaats de aoders geveurlik oop vuur 'n kop. Wat kuiert dee windbule daar van waterdösken? Asse nog 'n maal nen vergeewschen löp dot, ken i'j um nich wier. Wat

deur:

meester Vloedbeld

'n drift zit er non achtet! Nieds maeijt ziene lange vloch en hee trampelt as 'n pospeerd, dat de zwöp veuld. Het grommelschoer komp oop „En op dit psychologisch moment” schreef Wilm 's aowens in zien dagboek, „kwam 't Tuuten-eumken an bassen, en reup: „De schooiers, Bennaats! Verduld, de keukelkeerls!” Non brek 't grommelschoer lös met löchen en donder. De grond dobt onder 't getrampel van den „Raozenden Roeland”, daorginner tachtenig tred vuuroet staot de wegwiezers te ramenten, mer Bennaats zöt of heurt eer nich, hee zöt alleinig wier de blonne stie oop 'n arm van zien Jensken, hee nemp de zwöp, hee houwt, houwt-rrrt! dao geet de kloot, hee gelt kompleet duur de loch, de wegwiezers wied aower 'n kop, heel veer vot vaalte daal en kuult, kuult- „en hij verdween aan de horizon”, zea meester Wilm later. En onderwiel dat al 't volk de kloot nao keek en dee van de Bekzied onder hoera-geroop um nao leupen en de petten in de heugte smeten, bleef Bennaats oop de bloote hoozenvölken vuur 'n stok staon raozen en „hier en gindert mi'j, honderd doezend donderbeitels, ik zal dee windbule leeren mi'j te verlakschouwen!” zoo rolt de knettersläge aower 't veld.

's Aowens schreef meester Wilm in zien dagboek: „Vandaag den furor Tubanticus gezien. Daarbij

vergeleken is den furor Teutonicus maar kinderspel”.

'n Daden scheeter van de Haarzied was Kampboers knech. 't Was 'n stevig pröpken mer zoo gauw as water. In Vasse neumen ze um „könnik van de klootscheeters”, want nöms kon um vuurbi'j scheeten.

Bi'j 't nemmen van zienen langen anlöp, steufe as nen hazen aower 't veld, ziene arm hów zoo nieds, daj 't met de oogen nich volgen konnen en dowwe de kloot kwiet was, spröngje aower 'n stok, sleug drie maal rad en leup dan nog tien tred oop de han duur 't heed. 't Was 'n grappig aos van 'n keerlken. Alman har der wil an, dee van de Bekzied ook.

Ook dissen schöt was nen langen, mer de „könnik” bleef toch viefteen tred bi'j Bennaats achter.

De Bekzied har viefendattig tred wönnen, nommer veer van de Haarzied mos non scheeten. Fraans van de Dannenboer kon nen èn smieten, trekken wol zienen kloot nooit, mer dit maal leupe met duvelsch ge-weeld, hee wippen aower alle kuulkes en pölkes hen!

„Dat is nich bi'j rechoet!” zeg 't Tuuten-eumken en vuur dat Smids-Graads 'n kloot kon opnemmen, har 't eumken ne in de klovieren, heul ne an 't oor, schodden ne hen en wier, en reup: „Ha'k 't nich edach! Zee scheid jandorie met nen kwikkloot. I'j könt 't kwik heuren klokken!”

„Zee scheid met nen kwikkloot!” göng 't geroop aower 't veld en van alle kanten kwammen de leu van de Bekzied anbassen en drommen te hoope um Tuuten-eumken. 'n Kloot göng van hand tot hand, zee heulen ne an 't oor, schodden ne en dan reupen ze: „Jao, i'j kunt 't dudelik heuren! Dee windbule hebt er kwik in daon. Daorum wol 't eeren kloot zoo doon!”

(t Geet wieder.)



DIVERSE PLAATSEN

Hotel Haarhuis Zenderen

In 't herte van Twente

HILBERDINK

Huishoudelijke- en Luxe artikelen,
Speelgoederen, Glas, Porcelein en
Aardewerk, Gero-Zilmeta

Marktstraat 25 — Telefoon 4357
HENGELO

„de kop'ren smorre”

Twents ethoes in Maarkel
an de grote weg van Hengel naar Deamter
[Twentse specialiteiten]

Nu de zomervacanties voorbij zijn . . .

zijn er vanaf heden weer nieuwe
inschrijvingen mogelijk voor:

JUDO en JIU JITSU

voor junioren, dames en heren.
Zowel voor clubs als privé.
Lessen worden gegeven in
Almelo, Hengelo, Enschede.
Opgave van leerlingen:
BORNE, Von Bönninghausenstraat 87
Telefoon 05409/992

De speciaalzaak voor:

* KOFFERS
* LEDERWAREN
* GELMOK LEDERKLEDING
GROBBE - DENEKAMP
TEL. 456

In Hengel geet 't völeisend volk
naor de greuntezaak van

KEES KOLK Tuffeln, greunte
en fruit
Spechtweg 8 Kuierdraod 16165

almelo



Wekblad Roeten Dree

Tel. 05490-3163



Postbus 22

Heel de stad least dit blad
(en ook 't Aadorp, Harbrinkhook,
Bornerbrook en Zeendern.)

Veur MEUBELS en allens, wat
er zo bije komp kieken, naor:

TOON a.d. **Tuinstraat**

Tel. 3880

Coöperatie

De Landbouwcoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

COöP. LANDBOUWERS-
BANK EN HANDELSVER.

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

Grotestr. 79, ALMELO
Nieuwstr. 36 Hengelo

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

drogisterij - parfumerie
PRÜMERS

Bornsestraat 72 - Tel. 5650
Het huis voor geschenken

In vroger dage daansen de leu op
de dell 'n veertoer. Weer vö later
'n zeuvenspoonk. Rechervoort foxtrot,
wals en cha cha cha in niemoodse
daansscholen:

Ans en Wim POLMAN
Ootmarsumsestraat 26 - Tel. 4880

Herenkleding, hoeden, modes

APARTE GENRE

Oostvogel

Sinds
1795

GROTESTRAAT - ALMELO

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT

de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)

Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 - ALMELO

FOTO ROOS SINDS
1905

foto-service

Bornsestraat 26, Tel. 2563

Nuttspaarbank UW bank

Hoofdkantoor Almelo
WIERDENSESTRAAT 22

Bijkantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Coevorden

◆ **Hermannia Rompelman** ◆

Opgericht 1899

GROTESTR. 61 - Tel 3276

Corsetspeciaalzaak
Corsetten, Tricotages, Kousen
Atelier voor maatwerk

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW-
[BENODIGDHEDEN

in de beste kwaliteiten !!!

Door grote omzet **A.B.T.B.**
lage prijzen bij **ALMELO**

Landhuis' Grafisch Bedrijf
de drukker voor de tukker

- VAN «HOES» TOT «HUIS» HENGELO -

(VI)

Ontmoeting: de Clercq-Ainsworth
„... Geef mij 'n Twentse jongen..”

Toen de heer Willem de Clercq, een der directeuren der Ned. Handels Mij., met zijn familie een uitstapje maakte dat hem naar Twente bracht, namen de Clercq's in Hengelo hun intrek in het logement „de Zon“, dat was gevestigd op de plaats waar zich thans de zaak van Rottinkhuis bevindt. In de gelagkamer kwam de Clercq in gesprek met een vreemdeling, die niemand minder was dan de Engelsman Thomas Ainsworth, zoon van een grote katoenfabrikant in Lancashire. Volgens overlevering heeft de Clercq toen aan Ainsworth de vraag gesteld, of hij Twente geschikt zou vinden voor het weven op grote schaal van calicots. „Geef mij een snelspoel en een Twense jongen en ik lever. U in korte tijd zoveel calicots als U wilt!”

We weten allen, dat er in Goor een weefschool werd opgericht en dat Twente is geworden het land van de katoen.

Heide is er niet meer.....

Enige jaren geleden is er een eenvoudige gedenksteen in de gevel van genoemd pand aangebracht.

GROEI VAN DE BEVOLKING

In het jaar 1811 telde Hengelo nog slechts 2847 inwoners, in het jaar 1830 ruim 3100 inw. en in 1840 ruim 3500 inw. Duidelijk blijkt uit het inwonertal van 1860 en 1870 de voor die tijd sterke vooruitgang (in die jaren werd de machinefabriek van Borne naar Hengelo verplaatst). In 1860 had Hengelo namelijk 3900 en in 1870 reeds ruim 5600 inwoners. Nu ging het gestadig omhoog; in 1900 waren het er bijna 15000 en in 1913 reeds 22000! En misschien brengt 1963 de 65000ste inwoner. Met de bevolkingsaanwas groeide natuurlijk ook de plaats. Vele woonwijken verzezen en Hengelo groeide in deze eeuw uit van dorp tot stad. Ook ons bleven de gevolgen van de crisis in de dertiger jaren niet bespaard en de ellende van de 2de wereldoorlog evenmin.

Maar waar een 50-tal jaren geleden nog ongerepte natuur te vinden (en te genieten) was, daar staan nu woon- en winkelflats, scholen en kerken, daar vinden we nu een prachtig stadion, vele andere sportvelden, zwembaden, een hyper-modern concertgebouw.

En thans hebben we ook een nieuw stadhuis, waarop wij allen terecht trots zijn. Er zijn er, die wat hebben aan te merken, die dit of dat gaarne zus of zo hadden gezien, of mensen die de kosten aan de hoge kant vinden, doch de vreugde over de aanwinst van een bouwwerk, dat voor onze stad een sieraad is gebleken, overstemmen deze geluiden.

En hiermee zouden we ons overzigt van de historie van Hengelo kunnen besluiten.

We willen echter nog even terugkeren tot de industrie, de ruggegraat van de Hengelose samenleving.

Twents centraal station voor Electrische stroomlevering.

Het is vanzelfsprekend ondoenlijk, om hier de wordingsgeschiedenis van alle grotere en kleinere bedrijven van onze woonplaats te memoreren. We willen slechts nog even wijzen op een enkele industrie die zich in de loop der jaren in Hengelo heeft gevestigd.

Merkwaardig is, dat twee van de grootste Hengelose industriën uit Borne komen. Over Stork schreven we reeds.

In 1895 stichtte de heer Hofstede Crull te Borne een bedrijfje, dat ten doel had het bouwen en repareren van elektrische apparaten. De electriciteit stond nog in haar kinderschoenen, doch de heer Hofstede Crull vond zoveel genoeg in de toepassing en de mogelijkheden dat hij een kapitaal van f 17000.- bijeen bracht en van zijn hobby een dagtaak maakte. De eerste door hem geconstrueerde generator benutte hij voor de verlichting (met elektrische lampjes) van de Stationsweg in Borne. Grappig is het te lezen, hoe het Bornse publiek hierop reageerde: „door het slaken van kreten van verrukking.”

Doch Hengelo bood meer mogelijkheden, daar deze plaats, zoals gezegd,

een spoorwegknooppunt was. Dus werd de werkplaats overgebracht naar Hengelo, waar de heer Hofstede Crull zich associeerde met de heer Willink. Niet alleen het feit, dat Hengelo spoorwegknooppunt was, heeft tot deze verhuizing de stoot gegeven. De spoorwegen wilden nl. in 1900 het Hengelose station elektrisch verlichten en daartoe de stroom uit Borne betrekken; hiervoor was deze centrale echter te klein. De centrale te Hengelo, gebouwd in samenwerking met de machinefabriek Stork, verrees aan de Bornsestraat. Men richtte een maatschappij op die werd gedoopt onder de naam Twents Centraal Station voor Electricische Stroomlevering.

De centrale werd gebouwd in de tuin van de familie Hofstede Crull „zeer tot ongenoegen van de familieleden, die juist nieuwe aspergebedden hadden aangelegd” zoals het gedenkboek vermeldt. In oktober 1900 was de grote dag waarop met de levering van stroom werd begonnen met 8 klanten. In 1902 kreeg ook Delden „electricisch” en in 1904 volgde Borne. Hier was de oude centrale inmiddels buiten werking gesteld.

Naast de T.C.S. ontstond de latere Heemaf. Thans vinden hier 1600 mensen werk! Telefoons, elektrische aandrijvingen voor treinen enz. worden hier gemaakt.

De Heemaf en haar produkten zijn over bijna de hele wereld bekend! Gestadig breidde zich de stroomvoorziening in Twente uit.

Meer en meer bedrijven, doch ook particulieren maakten gebruik van de diensten die de tovenaars „Electriciteit” verleende.

In 1913 werd zelfs een bovengrondse leiding aangelgd naar de Gelderse Achterhoek, om de plaatsen Ruurlo, Borculo en Neede van stroom te voorzien.

In 1923 kwam er in Hengelo een geheel nieuwe centrale ter plaatse van de huidige. Het jaar 1950 bracht de fusie met de in 1911 opgerichte IJssel Centrale tot stand, waarbij de T.C.S.-ofschoon de oudste centrale-haar naam prijs gaf.

J. WILMINK

ENSCHEDÉ

TELEVISIE
*
HOOR
APPARATEN
*
RADIO

Blijvende service!

Jan LANGKAMP
LANGESTR. 52 TEL. 4695 ENSCHEDÉ

A. v. d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en installateur
OLDENZAALSESTRAAT 39 — TEL. 10688



**voor goeie schoenen
bekend**

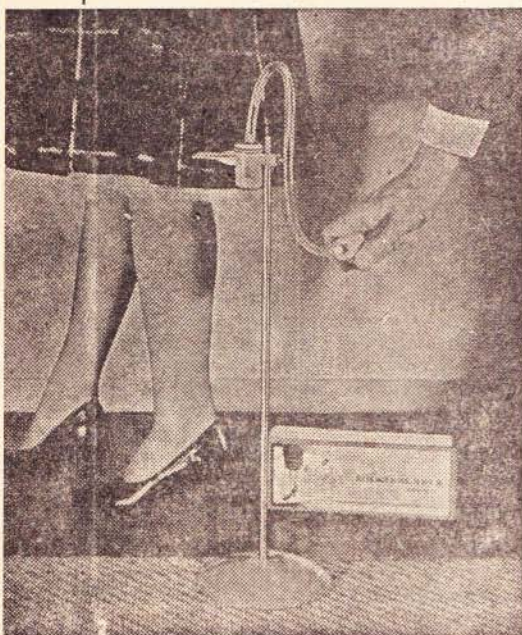
Heng.str. 16 — Oldenz.str. 93 — v. Loenshof 5

Diverse Rokspuiten

vanaf f 5.95 „Dressform”
Verstelbare pasbustes (naar maat),
kartelscharen, huish.scharen, coupeurs-
en coupeusescharen, stof. scharen, ra-
deerwieltjes etc. etc.

Zeer uitgebreide collectie knopen, ook voor
de boerendaansers. Voeringen, garen en band

J. Wagelaar & Zn
Van Loenshof 56-58 Tel. 5684
ENSCHEDÉ



SALON *Neurink*

v.h. H. J. v. d. VEER

Dames-salon en Parfumerie
Haaksbergerstraat • Enschede • Tel. 2876

Speciaal adres veur oew kleere



Haverstr. 23
ENSCHEDÉ

Nieuwstr. 22
HENGÉLO

Een BRIL, die werkelijk prettig zit
is gemaakt door

Remmelt Pit

Kalenderstraat 24-26 Enschede

Gramfoonplaten Pick-Ups

SPECIALZAAK Nieuwstr. 57 Tel.
3909 Hengelo O.
RADIOKO C. F. Klaarstr. 28
Tel. 4863 Enschede

Machinefabriek
ARENS & Zn

➔ tandwielen
Perikweg 52

Het bekende adres voor het
leveren van alle bekende merken
gazon- en motormaaiers

(ABNER, BRILL, FOLBATE, HUSQVARNA)
Fijn-
slijperij **H. v. d. Meer en zn**
BLEEKERSTR. 18 - ENSCHEDÉ

Ook
Uw
adres

H. Zwier

DAMES KAPSALON

Lipperkerkstr. 129 — Tel. 8159

alle boeken over

TWENTE

Van den Broek en Adolfs

Gronausestraat 5

PARAPLU-HUIS

D. Luckriede

Hengelosestr. 129



Coöp. Melkinrichting
LONNEKER-
producten zijn beter!

Biej 's leavens wit en 's leavens zwat
sprek aait 'n bleumke nög tot 't hart

BLOEMEN-
MAGAZIJN «*Corona*»

HENGÉLOSESTRAAT 156 - TELEFOON 3238

Uit
voor-
read
lever-
baar:

Bimsbetondakplaten, Keerwanden

Fa. J. H. Schuurink Binnenhaven 116
Telefoon: 3009

ADOLFS & PENNINK

de boekhandel t.o. 't postkantoor

studieboeken

pocketbooks - romans

Jan Olthuis

v.h. Gauma

UW HERENKAPPER

Ook voor toiletartikelen
NOORDERHAGEN 15 (t.o. Astha theater)



Heeren-
costuums
Overjassen
naar maat.
Onberispelijke
coupe.
Matige prijzen.
HEERENKLEERMAKERIJ

B. G. KLEINSMAN
MEKKELHOLTSWEG 100

Telefoon 05420 - 7883

Motel Gleunige Tuffeln - JAN KOLSTE - Enschedesestraat 205, Hengelo (O.)Coöp. Boerenleenbank
DELLENAlle Bankzaken
SPOORSTRAAT 9 - TEL. 05407-437

Boerenboend in Boorn

Vanof 1896

De boeren van Hettum, Hassel, Zeendern
[en Boorn
Bint a 60 jaor naor 'n Boend hen egaon.
Ook dee van Buur'n, Gammelke en Aozel
Tot an de wiedlôchtigsten oet Saosel.
Waorum z'oot Boorn 't voor én 'n kuunst-
[mest haalt?
Umdat eer 'n BOEND zo goed bevaalt!!

Spaar bij de

BOERENLEENBANK
Haaksbergen

Kassier

H. H. Rouwenhorst

Wiej helpt met an de
bleui en veuroetgang
van **MAARKEL**
met wiede umgeffing

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

Makelaarskantoor

ROTTINK N.V.Deldenerstraat 36-38, Telefoon 3041, Hengelo (O.)
VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN**Spaar mee bij de Boerenleenbank**Boerenleenbank
Oldenzaalde spaarbank voor iedereen
3-3¹/₄ procent over al Uw
SPAARTEGOED
Telefoon 2580 — Giro 892439

Boerenleenbank

ROSSUMverzorgt
alle
bankzaken

Telefoon: 05411/210

't Allertijnde product

COÖP. ZUIVELFABRIEK
EN MELKINRICHTING
„BORNE”

Voor Melk, Melkpoeder, Boter en Kaas:

Coöp. Zuivelfabriek
„VOLHARDING”
DENEKAMP

BOERENLEENBANK

Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente.

BOERENLEENBANK

Lattrop

Spaarbank — Alle Bankzaken

BOERENLEENBANK
DEURNINGEN

- Direkt opvraagbaar spaargeld
- Deposito spaargeld

SPAREN | Boerenleenbank
BIJ | te
DE | **Ootmarsum**

BOERENLEENBANK

SaasveldHoogste spaarrente, Voordelige voorschot- en
credietleningen. Verzorgt al Uw Bankzaken.Coöp. Boerenleenbank
„LOSSER”Hoge rente voor al Uw ingelegde spaar-
gelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

BOERENLEENBANK

WegdamVoor alle bankzaken, Voorschotten,
Credieten en lopend rekeningverkeer.Coöp. Aan- en Verkoopvereniging
NOTTER-ZUNA en RIJSSENTel. 05480-2268 - Giro 837983
Het adres voor hooi en stroo

BOERENLEENBANK

Bornerbroek

- De SPAARBANK
- verder alle BANKZAKEN

ALMAN is 't hier met ees
vuur goo botter en goo kees
Coöperatieve Zuivelfabriek
Concordia-BornerbroekBoerenleenbank
LANGEVEENHoge rente voor al Uw ingelegde
SPAARGELDEN. Voordelige rente
voor credieten en voorschotten.Boerenleenbank
Denekamp
de spaarbank
voor het platteland**Hoogste rente over Uw spaartegoed**

FORMELTA

de ideale koffiemelk

Verkrijgbaar in flessen van 230 en 400 gram
Verkoopkantoor „MULTIFARM“ Beekelo

N.V. Aanneming-Mij. vh.
H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

Linoleum Atopic Colorite
Colovinyl Vredestein Rubber
VLOEREN

Rubber- linoleum trapbekleding
VLOERENBEDRIJF

F. Boerkamp

Telgenflat (1e Etage) Tel. 4064
Berfloweg 8 - Telefoon 2181
en Klein Driene Hengelo (O.)

**GOED HUISHOUDEN
MET
JORZOLINO
HUISHOUDGOED**



**KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
JORDAAN - TER WEEMS N.V.
HAAKSBERGEN**

Automobiëlbedrijf
**Van Laar
en
Feijten**

Enschedesestraat 127 - Tel. 3983 - Hengelo
DAF

Tukkers... mag ik effen 't woord?
Smiet oew geeld nich aover boord
Tukkers... a'k oe raon mag... spoort!
Gao'J door almaal met akkoord?



Breng dan
oew geeld
naor de

Nutsspaarbaank

Now 3 1/2 pct rente

NUTSSPAORBAANK
Drienerstraote 43 - HENGEL

N.V. Automobiëlbedrijf
BLEEKER

● OPEL
● CHEVROLET
● OLDSMOBILE
TELEFOON 2623-4500 HENGEL

Oonz' naober vreug: waar hes dat 'kof
dee mooie klee' van zükke stof.
Den pasvorm is óók heelmaal óf!
Zu'k spul hef bloos nog Bischoff.

Bischoff
Hengelo

Henny J. v. Egteren

C.F. Klarstr. 18a - Tel. 2365 - Enschede
Lid van de Selectiegroep van
Nederlandse Dameskappers

Gedipl. Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gedipl. Haarkundige

Erica-Service

Doe het zelf en maak van
Uw tuin een LUSTHOF.
Kostenloos maakt ERICA voor
U een grondplan.
Vraagt inlichtingen:

ERICA-siertuincentrum
BORNE, direct achter 't station.
De mooiste kwekerijen in Twente

N.S.U.

— Quickly —
reeds vanaf f 485.—.



Importeur: TAMI N.V. Delden

VéGé

voor $\frac{U}{W}$ levensmiddelen
guller met zegels.. guller met guidens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/0 kort. in geldzegels

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

**Coop. „De Landbouw“ W.A.
GOOR**

Het adres voor:
Mengvoeders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.



AUTOMOBIELBEDRIJF
W. Noordegraaf

Oldenzaalsestr. 19 - Tel. 4444 - Hengelo (O.)
off. FORD dealer